Tizenegyedik évfolyam. 33. szám. Sátoraljaujhely, 1908. Szerda, április 22.

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este. Kéziratokat vissza nem adunk. Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2. Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társanai.

LAPVEZÉR: MATOLAI ETELE.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS: Dr. BUZA BARNA.

Előfizetési ár: egész évre 10 korona, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 10 fillér. Hirdetéseket a legjutányosabb árban közölnek.

Tiszta helyzetet!

Irta: Buza Barna.

A függetlenségi párt létezése, fennmaradása, jövője s ezzel Magyarország boldogulása immár elválhatatlanul hozzá van kötve a nemzeti jegybank sorsához. Ha ezt megalkothatjuk, akkor békés, nyugodt fejlődés utja áll a nemzet előtt, fáradságos, nehéz, de biztos ut, mely a függetlenséghez vezet. Ha megakadályozzák a megalkotását, akkor jön a válságoknak, zavaroknak, összeütközéseknek nemzetre és királyra nézve egyformán emésztő, veszedelmes és végzetessé válható be láthatatlan sorozata.

Hogy a nemzet akarja az önálló jegybankot, afelől semmi kétség nem lehet többé. Politikusaink, tekintélyes államférfiaink közt vannak még ellenzői, vannak hahozók és aggodalmaskodók. De egészen bizonyos, hogy ezek nem fogják megakadályozni a jegybank felállitását. Nem akadályozzák meg, mert egyáltalában nincs szándékukban a nemzeti akarat érvényesülésének utját állni és mert ha akarnák is, nem tudnák, nem volna erejük hozzá.

A gazdasági helyzet, a pénzviszonyok szintén lehetnek kedvezők is, kedvezőtlenek is a bank felállitására. Hogy egyik vagy másik fog e bekövetkezni, azt nem tudhatjuk, mert senki se mondhatja meg előre, hogy 1910 végén s 1911. elején milyen lesz Európa pénzügyi helyzete, hogy fog állani a világpiac. De akármilyen sulyos lesz is a helyzet, az legfeljebb nehezebbé teheti az átmenetet, de nem akadályozhatja meg a bank létesitését.

Az önálló nemzeti jegybank felállitásának csak egyetlenegy komoly akadálya lehet: az uralkodó tényleges ellenszegülése. Ha a király feltétlenül ellene áll az önálló banknak s hatalmi szóval és hatalmi erőszakkal rákényszeriti az orszsgra a közös jegybank fenntartását, ha feloszlatja az országyülést, feltámasztja a most mesterségesen táplált darabontsöpredéket s a már ismert mód szerint, parlament nélkül meghoszabbittatja a közös bank szabadalmát: akkor tényleg nem lesz 1911-re önálló bank. De csak ebben az egy esetben. Csak igy lehetséges a közös bank fentartása. Alkotmányos uton az teljesen lehetetlen. S ezt az egy esetet kivéve emberi számitás szerint teljesen és kétségtelenül bizonyos, hogy a közös bank szabadalma 1910-en tul nem lesz meghosszabbitva.

De, épen mert az önálló jegybank felállitásától függ a függetlenségi politika sorsa s Magyarország fejlődése, evvel az egy eshetőséggel nekünk már most tisztába kell jönnünk. Már most világosan kell tudnunk, hogy bekövetkezhetik-e az eshetőség, vagy nem. Mert ehhez kell szabnunk egész viselkedésünket s az egyes parlamenti kérdésekben való állásfoglalásunkat.

Nem tudjuk elhinni, hogy a király a végletekig akarná ellenezni az önálló bankot. Nem tudjuk elhinni, hogy akár a király, akár utóda kész lenne a közös bank fentartása kedvéért ujabb válságok és összeütközések szörnyü megrázkódtatásait felidézni. Magyarországot a teljes felfordulásba s végső elkeseredésbe kergetni, s evvel megingatni s kockára tenni trónusának legbiztosabb alapját. Nem tehetjük fel józan elmékről, hogy a kormányzat nyugalmát és biztonságát s bank bármily fontos ügyének a kedvéért is feláldozzák.

Nevetséges hát folyton azon lovagolni, hogy a koalició bevégezte hivatását, csinálja meg a választási reformot s adja át a helyét az uj parlamentnek. A koalició még a legfontosabb feladatát nem fejezte be: azt, amivel a népnek tartozik, a gazdasági helyzet javitsását, az égető bajok orvoslását. Es hiába küldenék már az ellene összeverő dött gyülevész elemek, nem is mehet el addig, mig ezeket a feladatait is be nem végzi. Persze, jobban esnék ennek a zavaros kompániának, ha a koalició majd a kvótaemeléssel, a közös költségek megszavazásával s egy pár fizetésemeléssel állana csak a nép elé, de ezt az örömöt nem igen fogja nekik a koalició megszerezni. Mindazokat a javaslatokat, amelyeket már benyujtott a kormány, mint az adóreformot, a polgári perrendtartást, az uzsoratörvényt stb., el kell intézni, s meg kell alkotni a legszükségesebb, még el nem készült törvényeket, mint az ipartörvényt, a bortörvényt, a parcellázási törvényt, a börze reformját, a sajtótörvényt stb. Ezekre szüksége, égető szüksége van az országnak. ezek mindenike a nyilt és emésztő sebek egész csoportját hegeszti be. Bün volna megvalósitásukat holmi zavaros kiabálások miatt elodázni.

Aki ma éhes, az nem sokra megy vele, ha holnapután adnak neki enni. Ha ma pusztul a kisipar; ha ma teszik tönkre a hamisitók a bortermelést, ha ma fosztogatják uzsorások a megszorult embereket, ha ma nyomja a népet az aránytalan adóteher, akkor mindezeken ma kell segiteni. Mert holnap nem lesz talán már, akin segitsünk.

Eddig akadálya volt minden munkánknak a folyton kiujuló obstrukció. Ez az akadály most el van háritva. Dolgozni lehet immár, tehát kell is dolgoznunk. Supilóék rosszhiszemüsége, Lengyel Zoltánék gyerekes okvetetlenkedése nem áll utjába a munkának. A békés alkalmat fel kell használni. Ki tudja, meddig tart, ki tudja, mikor jön egy uj felfordulás? Addig dolgozzunk amig lehet. Sok időnk elveszett eddig. most már vétek egy napot is elmulasztani. Azért szavaztuk meg, abban a feltevésben helyeseltük a házszabály szigoritását, hogy ez eszköze legyen az alkotó, javitó munkának. Csak igy lesz annak a reformnak hasznos eredménye, csak igy fogjuk a nemzetet meggyőzhetni arról, hogy ez a házszabályrevizió csakugyan szükséges és üdvös dolog.

A kormány ugy készüljön a képviselőház uj ülésszakára, hogy ez már csakugyan az alkotó, termékeny, hasznos munka időszaka legyen. Nem olyan ennek az országnak az állapota, nem olyan a nép helyzete, hogy itt hónapról hónapra lehetne halogatni a reformokat, a javitásokat, az alkotásokat. Mindenkinek össze kell fognia, hogy az országot mai elmaradottságából kiemelve a helyes fejlődés utjára vigyük át.

Megadtuk már a császárnak ami a császáré, birónak, tanitónak, vasutasnak, ami az övé, most adjuk már meg a népnek, a földmüvelőnek, iparosnak, kereskedőnek is, ami őt illeti.

Az ipartörvény-javaslat ismertetése.

— ápr. 22.

Husvét hétfőjén, t. hó 20-án ösmertette folytatólag az uj ipartörvény javaslatot dr. Buza Barna, kerületünk orsz. képviselője az ipartestület székházában.

Orömmel láttuk ezen a politikai összejövetelen, hogy az iparosok nem ültek fel annak, amit nem régen Gáthy Géza mondott nekik, hanem meghallgatva Buza Barna magyarázatait egy néhány pont kivételével jónak, az iparosok érdekeire helyesnek találták a javaslatot. Belátták az iparosok, hogy Gáthy Géza magyarázatai nem mindenben fedik az igazságot és ha van is az uj törvényjavaslatban olyan rendelkezés, mely módositásra szorul, a törvény általánosságban jó.

Gáthy Géza maga is jelen volt a törvényjavaslat ismertetésén és maga is kénytelen volt belátni, hogy az igazsággal szemben — bármily nyakatekert mondatokkal legyen az magyarázva — sohasem győzhet a rosszhiszemüség, a valótlanság.

Különösen jól esett látnunk, hogy a vitában élénk részt vettek az iparosok is. Eszrevételeik nagy részét figyelembe is vette képviselőnk és igérte, hogy a javaslat tárgyalásánál azok értelmében fog állást foglalni. Mindezekből láthatják az iparosok, hogy jogos panaszaik mindig meghallgatásra találnak akkor, ha azokkal illetékes helyen kopogtatnak, de nem tehet az érdekükben senki semmit akkor,

Zemplén vármegye legnagyobb és legrégibb polgári, papi szabó üzlete és gyapjuszövet gyári raktára

Olcsó árak.

Lászlófi Henrik

Sátoraljaujhely.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Levelezőlapon való tudósitás esetén bármikor kész Sátoraljaujhelyhez közel fekvő helyekre (kellő mintákkal) a megrendelések felvételére elmenni.

Kifogástalan szabás.

Árjegyzék, valamint minták ingyen és bérmentve küldetnek.

Lapunk 4 oldal.

mikor zárt körben, a nyilvánosság kizárásával zugolódnak és sorsuk javitása érdekében egy lépést sem tesznek.

*

Az értekekezlet letolyásáról az alábbiakban számolunk be részletesen:

Délután 4 órakor nyitotta meg *Móré* Dániel ipartestületi elnök az értekezletet, üdvözölte a jelenvoltakat és felkérte *Buza* Barna képviselőt a javaslat ösmertetésére.

Buza Barna: Örömmel látja, hogy az iparosok érdeklődnek az őket közelről érintő javaslat iránt. Rövidesen összefoglalva előlről kivánja ösmertetni a javaslatot. A régi ipartörvény rossz. A függetlenségi párt az uj javaslat benyujtásával egy régi igéretét váltotta be, mert még mint kissebbség igérte a mostani rossz törvény megjavitását.

Egy hang: Annál rosszabbat csináltak.

Buza Barna: Lehet, hogy polgártársam igy van meggyőződve, de szeretném, ha az én ösmertetésem után mondana birálatot a javaslatról. Tudomásom szerint a titkár ur már ismertette a javaslatot.

Eperváry: A rosszabik oldalát.

Buza Barna: Megérti a titkár intencióját, hogy a javaslat rosszabbik oldalát ösmertette, nézete szerint azonban, ha valamiről birálatot akarunk mondani, az egészet kell ismerni. Ez a törvény a kisiparosok érdekében készült és ha egyéb nem is, de a jóakarat megállapitható a kormány részéről.

Ezután ösmerteti a képesitésre vonatkozó rendelkezéseket. Kifogásolja, hogy üzletvezetővel üzhessenek ipart azok is, kiknek képesitésük nincs. Bejelenti, hogy ennek a pontnak a megváltoztatására már igéretet is nyert Sztorényi államtitkártól. Változtatandónak tartja azt a pontot is mely külömbséget tesz az „iparos" és „mester" között. Véleménye szerint, aki mestervizsgát nem tesz, ne lehessen iparos.

Windt Jakab nem osztja Buza nézetét. Szerinte minden nagykoru, kellő gyakorlattal biró segéd folytathasson ipart.

Buza Barna ezután rátér az engedélyhez kötött iparágakra és a vándoriparra, majd az épitő iparra vonatkozó rendelkezéseknél kifogásolandónak tartja, hogy vállalkozó is épittethet. A hetivásárra vonatkozó rendelkezéseknél rátér az elővásárlás meggátlására tett intézkedésekre.

Az iparoktatás ösmertetésénél az értekezlet *Némethy* Bertalan felszólalása értelmében kivánja a törvénybe való felvételét annak, hogy az iparos a tanonc mulasztásáért csak akkor büntethető, ha figyelmeztetés dacára nem intézkedik az iránt, hogy tanonca rendesen látogassa az ipariskolát. Ugyancsak a Némethy figyelmeztetésére kifogásolta az értekezlet a javaslat azon rendelkezését, hogy a betegség miatt azonnal kilépett segéd két heti munkabére kifizetendő.

Buza a munkás zálogjogára vonatkozó rendelkezéseket ismertette ezután. Ezen rendelkezés ellen *Gáthy* Gézának volt észrevétele. Amit azonban az értekezlet csak annyiban vett tudomásul, hogy kéri ezen rendelkezés világosabb szövegezését. Nagy örömet keltettek a törvényjavaslat azon intézkedései, hogy a bor, sör és pálinkamérések csak esti 8 óráig tarthattók nyitva és hogy községi munkaközvetitők lesznek felállitva.

Ez utóbbi pontnál Némethy Bertalan kifogásolja, hogy a községi munkaközvetitők fenntartását felében a községek legyenek kénytelenek fedezni.

Hericz Sándor helyesnek tartja a törvény intézkedéseit.

Buza Barna megigérte, hogy igyekezni fog odahatni, hogy a munkaközvetitők fenntartása az államot terhelje.

A törvényjavaslat ösmertetése után Buza az iparosokat szervezkedésre hivta fel, bejelentette, hogy egy ujhelyi asztalos már kapott a kormánytól egy munkagépet és a kormány hajlandó a kisiparosokon segiteni, ha azok is törődnek valamenynyit a saját érdekeikkel.

Még *Móré* Dániel mondott köszönetett *Buza* Barnának a törvényjavaslat ösmertetéseért és ezután az értekezlet esti fél 7 órakor véget ért.

Egy félreértett tudósitás.

— Kiss Ödön h. polgármester levele. —

Kiss Ödön h. polgármester úr a legutóbbi városi közgyülésről irt tudósitásunkra a következő választ irta szerkesztőnknek:

S.-a.-Ujhely 1908. Április hó 19-én.

Tekintetes Szerkesztőség!

Becses lapjuk 32-ik számában a város közgyüléséről szóló tudósitásban, egy általam tett kijelentést oly szinben tüntet fel, mely alkalmas arra, hogy másokban azt a hitet költse, mintha én a jelenlegi állapot törvénytelen voltáért másokat okolnék és másokat vádolnék törvénytelen cselekmény elkövetésével.

Ezen tévhit eloszlatása czéljából kijelentem, hogy a törvénytelen helyzetet, tisztán az én sajátságos helyzetemből és nézőpontomból kiindulva biráltam meg, hogy ezzel az itt közre adott czélt érjem el.

Ugyanis Némethy Bertalan képviselőtestületi tag úr azon inditványt tette, hogy az ügyészi állás, ugyanabban az ülésben, melynek tárgyául az kitüzve nem volt, végleges helyettesités utján töltessék be. Miután ezen inditványa ellenzésre talált, azon óhajának adott kifejezést, hogy ha én az ő inditványát magaméva tenném, az targyalható lenne és a helyettesités megtörténhetnék.

Én erre jelentettem ki, hogy szerintem, a polgármesternek inditvány tételében nem lehet több joga, mint az egyes képviselőtestületi tagnak és én miután a magam részéről azt se tekintem törvényesnek, hogy a polgármestéri helyet elfoglalom, nem akarom a törvénytelenséget szaporitani, — az inditványt magaméva nem teszem, hanem inditványoztam hogy a helyettesitésre egy ujabb közgyülés hivassék össze.

Hogy valjon az én felfogásom, az én helyzetemet illetőleg helyes-e, vagy nem, ez még eldöntve nincsen, mert az incompatibilitás kérdésében, elsőfoku hatóságom nál az ügyvédi kamaránál is eltérők voltak a vélemények s felsőbb forumom, a királyi Curia, a kérdésben ma még nem döntött, tehát kijelentésem tisztán az én helyzetemre vonatkozott s az én egyéni felfogásomat helyzetemről juttatta kifejezésre.

Kérem ezen nyilatkozatom szives közlésére.

Tisztelettel maradtam

Kiss Ödön,
h. polgármester.

Készséggel adtunk helyet h. polgármesterünk válaszának, de engedje meg, hogy arra mindjárt megtehessük észrevételeinket is.

Konstatálni kivánjuk, hogy a h. polgármester ur félreértette cikkünket. Mi egy szóval sem emlitettük, hogy ő másokat vádolt törvénytelen cselekmény elkövetésével. Ha ilyet állitottunk volna, nem nondtunk volna igazat.

Mi csak azt hangoztattuk, hogy olyan allapotot, amely tényleg összeférhetetlen s amelyről maga a h. polgármester ur is elismeri, hogy nem törvényes, nem szabad fentartani. Tudjuk, hogy senkiben sem volt itt szándékosság egy törvénytelen helyzet elöidézésére. De ha mégis előállott ez a ferde helyzet, meg kell azt szüntetni.

Különben egész cikkünk intenciója csupán az volt, hogy a polgármester ur kijelentése folytán kérjük ennek a jóhiszemüleg elkövetett törvénytelenségnek mielőbbi megszüntetését, mielőtt abból egyes rosszlelkü emberek a tények elferditésével botrányt csinálhatnak.

A szerkesztőség.

Az ujhelyi gyermeknapok eredménye

A hat urnánál április 3-án és 5 én összesen *846 kor. 90 fillér* gyüjtetett.

És pedig a két napon összesen begyült 1. a megyeház előtti urnában 136 K. 57 f. 2. a Vadászkürt előtti urnában 169 K. 17 f. 3. a pénzügyigazgatóság előtti urnaban 146 K. 90. f. 4. a Róth Bernáth és fia mellett elhelyezett urnában 137 K. 49 f. 5. a nagy állomás, dohánygyár és rk. templom előtti urnában. 150 K. 77 f. 6. Dókus Gyuláné előtt a kis állomas felé elhelyezett urnában 106 K. összesen 846 K. 90 f.

Adományok: özv. Teich Zsigmondné 20 K. jubileuma alkalmából. Ambrózy Nandor ügyvéd 10 K. Henk Imre főállatorvos 10 K. Dr. Szepessi Arnoldné leánya esküvője alkalmából 20 K. Báró Sennyey Gezáné 20 K. Klein Andor tkpti főkönyvelő az altala eszközölt fénykép felvételek jövedelméből 25 K. B. Polgar Béla szinházulatanak férfi tagjai a gyermeknapokon az urnák mellett rendezett énekléssel gyüjtött adománya 40 K. Polgár Béla szinigazgato által rendezett Cabaret és ket előadás jövedelméből 87 K. Németh Nandor ur adománya 10 K. Fejes Istvánné urhölgy adománya 5 K. A kereskedőktől a város négy kerületéből és pedig I. kerületben Waltherr Lászlóné által beszedve 159 K. 20 f. II. kerületben Dókus Gyuláné által beszedve 82 K. 40 f. III. kerületben Dr. Gombos Gásparné által beszedve 111 K. 10 f. IV. kerületben Dr Hornyay Béláné által beszedve 60 K. Bevétel összesen 1509· 60 fillér.

A Liga javára a következő keraskedők adakoztak gyermeknapi jövedelmükből: I. *Waltherr* Lászlóné kerületében: Kováts Karoly 10 K. Engel Sámuel 2 K. Altman Samu Gojdics Vilma 5 K. Bretz Gusztáv 3 K. Révész Simon 60 fill. Klein Fülöp 80 fill. Szántó Mór és Tsa 5 K. Kálosi M. 1 K. Rosenblüth Juditt 2 K. Klein Rezsin 3 K. Megyei általános bank 10 K. Sattler S utóda 50 fill. Hazai Laura 1 K. Krausz Herman 50 fill. özv. Kovatsits Ignaczné 6 K. Weinberger Mendli 2 K. Tokajhegyaljai borok kivitele 2 K. Saujhelyi takarékpénztár 10 K. Ligeti növérek 2 K. Bánóczy Kálmán 1 K. Gáspár Ferencz 1 K. Wessely Mór 1 K. Gál Mórné 2 K. Rude Bernát 2 K. Szegő Sándor 6 K. Klein Albert 2 K. Deutsch Salamon 1 K. Brach Mór 60 fill. Spitzer József 4 K. Klein Móriczné 2 K. Linder Dávid 1 K. Bauer Antal 5 K. Friedman Márkusz 1 K. Markovics Samu 50 fill. Swartz D. Ignácz 2 K. Kulcsár István 1 K. Frenkel Antal 2 K. Landesman Sámuel 50 fill Glück Samu 1 K. Behyna Testvérek 5 K. Bokor József 4 K. Altman Mórné 1 K, Friedman Ferencz 1 K. Markovics Herman 1 K. Fischer Hanni 2 K. Silberman Géza 20 fill Krausz István 2. K. Schweiger Márk 5 K, Schweiger Ignácz 5 K. Polgár Sámuel 4 K. Fischer Heiman 1 K. Neuman Adolfné 1 K. Keresztessi Lajos 5 K. Wágner Jénás 1. K. Felberbaum Hani 1 K. Markovics József 1 K. Alexander Manó 1 K. Zöldi Sámuel 1 K. Sewarczbart Lipót 1 K. Ruzsinszky István 2 K. Léhner Herman 1. K. Schveiger A beir 40 fill. Kálmán Zsigmond 1. K. Frisch Vilmos 5 K. Lovász István 60 fill. III. A Dr. *Gombos* Gáspárné kerületében. Rónai Lipót 2 K. Frieder Vilmos 1 K. Petsár Sándor 2 K. Kincsessy 10 K. Frenkel Lipót 1 K. Kerekes Pál 10 K. Török Károly 10 fill. Alexander Lipót 1 K. Gottdiener J. és tsa 1 K. Bilanovics P. és tsa 4 K. Weisz Emil 2 K. Reichard J. 1 K. Szakátsy Károly 5 K. Szőllősi Endre 1 K. Szenes Lipót 2 K. Matsik József 1 K. Saujhelyi népbank 20 K. Lefkovits Adolf 2 K. Langerman Károly 5 K. Groszman Péter 2 K. Szabó Vincze 3 K. Guttman Jakab 1 K. Szentgyörgyi Zoltán 2 K. Főtözsde 5 K. Neuman Adolf 1 K. Getzler Lipót 1 K. Kun Semáné 2 K. Schwartz Salamon 1 K. Halász Herman 4 K. Zinner Adolf 10 K. Klein Géza 3 K. Masztellák Mihály 1 K. Sole Adolf 50 fill, Safir Márkus 1 K. Grünvald Imre 50 fill, A dr. *Hornyay* Béláné kerületében: Feuerstein Mór 2 K. Hrabéczy Kálmán 1 K. Szerdahelyi Vinczéné 2 K. Wilhelm Henrik 1 K. Eötvös Lajos és tsa 3 K. Reichard Mór 2 K. Dubai Nandor 4 K. Gireth Mihály 2 K. Lukács Herman 5 K. Lőw Mihály 1 K. Almási Menyhért 3 K. Kornstein Ignács 2 K. Keleti Jenő 4 K. Schön S és Barna D 20 K. Widder és Reichard 6 K. Stercz Jenő 2 K. *Dokus* Gyulane kerülete: Klár és Neumam 5 K. Zemlényi Sándor 1 K. Klein Pál 10 K. Kádar Gyula 6 K. Landesmann Miksa 2 K. Sánt Mór 2 K. Péchy Jenő 1 K. 20 Nagy Ferencz 5 K. Nagy M. Géza 50 fill, Klein Hugó 1 K. Abonyi Irén 2 K. Blumenfeld Jenő 2 K. ifj. Deutsch Mór 2 K. Orosz Mihály 2 K. Zempleni Napló szerkesztősége 2 K. Burger Ede 1 K. Reichard Mor és fia 10 K. Gyarmathy Béla 3 K 80 Hercz Kálmán fia 2 K. Róth Bernath fia 4 K. Klein Jenő 50 fill. Lászlófi Henrik 1 K, Vilkovszky és Tóth 2 K. Grosz Gizella 1 K. Gottlieb Ignácz 2 K. Több kereskedőtől együtt 11 K. 40 f.

Egy uj magántisztviselő nyugdij-egyesület ellen.

Azokkal a törekvésekkel szemben, melyek ujabb időben a vidéki pénzintézeti tisztviselők részéről egy önálló és uj országos nyugdijintézmény létesitése céljából felmerültek, a Magántisztviselők Országos Szövetsége szükségesnek látja a maga álláspontját — minthogy erre több oldalról felszólitást nyert — szabatosan meghatározni.

„Juori" levélpapir, 50 levélpapir és 50 boriték
1 KORONA
Landesmann Miksa és Társa könyv- és papirkereskedésében.

A Magántisztviselők Országos Szövetsége nem látja szivesen az uj országos intézmény megalakitását célzó törekvéseket, azoktól semmi eredményt sem vár s csak arra találja őket alkalmasnak, hogy a hazai magántisztviselők részére alapitott, már 14 év óta fennáló hatalmas virágzó nyugdijegyesületnek egységességét megbontsa. Véleménye szerint a vidéki pénzintézeti tisztviselőknek semmiféle oly különleges érdekeik nincsenek, amelyek a fennálló intézetben kielégitést nem találnának, amit legjobban bizonyit az a körülmény, hogy a Magátisztviselők Országos Nyugdijegyesülete jelenlegi tagjai között több száz vidéki pénzintézeti tisztviselő találja jövője biztositását. De nem találja az uj nyugdijegyesület alakitását célszerűnek azért sem, mert sem az időt nem tartja rá alkalmasnak, sem pedig a tervezetet racionálisnak és kivihetőnek el nem ösmerheti és ugy attól tart, hogy az esetleg jelentkező tagok materiális érdekei kockáztatva lesznek. Minél hatalmasabb egy kölcsönösségen alapuló nyugdijintézmény, anál erőteljesebben szolgálhatja tagjainak érdekét, e szerint a vidéki pénzintézeti kartársak jól felfogott érdeke azt parancsolná, hogy a már megszilárdult alapozásu folyton gyarapodó Országos Nyugdijegyesületet támogassák, nem pedig tetszetős jelszavak után indulva egy kétes vállalkozáshoz nyujtsanak segédkezet.

A f. évi junius hó 8-án egybeülő kartársakhoz tehát a saját érdekükben azt a szózatot intézi, hogy a higgadt belátás és józan mérséklet alapján állva, térjenek napirendre egy uj nyugdijegyesület létesitése fölött.

Kiváló tisztelettel

Magántisztviselők Orsz. Szövetsége Zemplénvármegyei bizottsága.

HIREK.

— **Egyházi kinevezés.** A tokaji gör. kath. segédlelkészi állásra *Tóth* János ujmisés áldozópapot nevezték ki.

— **Segédjegyzői választás.** A Nagymihály vidéki körjegyzőségnél meg üresedett segédjegyzői állásra *Elesd* Márton választatott meg.

— **Halálozások.** *Szentgyörgyi* Dezső, volt városi épitési felügyelő folyó hó 21-én, életének 49-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Neje, gyermeke és kiterjedt rokonság gyászolja az elhunytat. Temetése ma délután ment végbe nagy részvét mellett. — *Cserép* István, székesfővárosi főgimnáziumi tanuló folyó hó 19-én Budapesten elhunyt. Tetemeit folyó hó 22-én szállitották Sátoraljaujhelybe, a hol a családi sirboltban helyezték örök nyugalomra.

— **Egyházgyülés.** Az alsó-zempléni ref. egyházmegye f. hó 14-én Meczner Béla világi és Zombory Gedő egyházi elnökök vezetése alatt gyülést tartott, a melyen többnyire folyóügyeket intéztek el.

— **A gazdasági egyesület közgyülése.** A Zemplénvármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 25-ikén szombaton d. e. 9 órakor a vármegyeháza kistermében igazgató választmanyi, ezt követőleg pedig tavaszi közgyülését tartja meg.

— **A helybeli „Chevra-Kadisa“.** (izr. szentegylet) választmánya köztudomásra hozza, hogy az izr. kórház felépitéséhez adott adományokat megörökitő emléktáblák f. é. junius hó folyamán elkészittetni fognak, melyekre azonban csakis a teljesen befizetett legalább 100 K-t tevő adományok lesznek följegyezve. A kegyeletes czél érdekében *uj adományok* s elfogadtatnak, melyek a márványtáblán szintén megörökitést nyernek. Fölkéri tehát a választmány a a t. hitrokonokat, hogy f. é. május hó végéig a kiválóan emberbaráti célt uj adományaikkal támogatni sziveskedjenek. Egyuttal ujból felkéri mindazokat, kik az izr. kórházba beteget felvétetni kivának, hogy a beteg beutalása végett első sorban az egylethez (Haas Fülöp elnökhöz vagy Szafir Márk gondnokhoz) forduljanak, hogy az egylet fentartott ágyai üresen ne maradjanak, ami az egyletnek hiába való költséget okoz.

— **Egy jól megkizott kacsa.** A „Tokaj és Vidéke“ irja a következőket: A zemplénmegyei orvosok kimondták a sztrájkot a betegsegélyző pénztárral szemben; e szerint a pénztárnak semminémü szolgálatot sem tesznek, de a betegeket rendes dijazás ellenében továbbra is kezelik. Oka a sztrájk kitörésének azon méltatlan eljárásban keresendő, a melylyel a betegsegélyző pénztár ugy az orvosok, mint a betegek irányában viselkedik. — Konstatálni kivánjuk, hogy valaki alaposan felültette ezzel a hirrel laptársunkat. Az orvosok a sztrájkot nem mondták ki, mert még a mult héten megegyeztek a betegsegélyző pénztárral olyformán, hogy a pénztár minden tagja után 4 koronát fizet az orvosoknak évenkint.

— **Öngyilkossági kisérlet.** *Somossi* Lajos sárospataki fiatal ember, aki a Radil féle könyvnyomdában van alkalmazva, Sárospatakon, Rákóczi-utcai lakásán öngyilkossági szándékból magába lőtt. A fiatal ember azért követte el az öngyilkosságot, mert azt a leányt, akibe szerelmes, szülei vonakodnak hozzáadni. A sulyosan sérült fiatal embert folyó hó 21-én hozták be az ujhelyi „Erzsébet“ közkórházba, ahol — miután tüdeje is megsérült — kihallgatható nem volt.

— **Késelő leányzó.** Semjén községben a mult napokban egy leány szóváltás, majd tettleges bántalmazás után egy legényt ugy megszurt, hogy a fiatal embert sulyos sérülésével a helybeli közkórházba kellett szállitani. A szurkáló leány ellen meginditották a bünvádi eliárást.

— **Szerencsétlenség egy bányában.** *Mittera* András tarnowi származásu kőfejtő, mialatt a szürnyegi bányában kőfejtéssel foglalkozott, egy erősebb ütés után a bánya egy része reá szakadt és sulyosan megsérült. A szerencsétlenül járt kőfejtőt ápolás végett a helybeli közkórházba hozták.

— **Késelő bérkocsis.** *Goldstein* Ernő 18. sz. bérkocsis f. hó 13-án este 12 óra tájban a Kossuth-utcán — állitólag civakodásból kifolyólag — nyakonszurta *Volf* Károly esztergályos segédet. Volfnak dr. *Stern* Armin városi alorvos nyujtotta az első segélyt, aki miután a sebet bekötözte, a közkórházba szállittatta a sebesültet. A késelő bérkocsis ellen a rendőrség folytatja az eljárást.

— **Iparostanonczok megjutalmazása.** A hivatalos lap legutóbbi száma a vallás és közoktatásügyi miniszternek egy körlevelét közli, amelyet az összes tanfelügyelőkhöz intézett. Ebben a leiratban közli Apponyi miniszter amaz iparostanoncz-iskolák jegyzékét, amelyek a tanonczok szakszerü kiképeztetésének fokozására, erkölcsi nevelésére és hazafias szellemének megszilárditására nagy gondot forditottak s amely intézeteknek ebben az esztendőben is alkalmat ad arra, hogy a tanulók megjutalmazására nagyobb összeget forditsanak. A körlevél szerint a sátoraljaujhelyi iparostanoncz-iskolában egy olyan tanuló fog részesülni 100 korona jutalomban, a ki az iskolalátogatásban szorgalmas és jó magaviseletben kitünt tanulótársai közül.

— **A Somogyvármegyei h. é. vasutakon uj személydijszabás életbeléptetése.** A Somogyvármegyei egyesült h. é. vasutakon f. é. junius hó 1 én uj személydijszabás lép életbe, mely által a menetdijak részben leszállitatnak, részben felemeltetnek. Az uj személydijszabás, mely által a kaposvárbarcsi h. é. vasuton a megnyitás napján, a balaton szentgyörgy — somogy szobbi és a somogy szabb — barcsi h. é. vasuton 1903 évi február hó 1-én életbelépett személydijszabás érvényen kivül helyeztetik, — a magyar királyi államvasutak dijszabási elárusitó irodájában (Budapest VI. Csengeri utcza 33 szám II. em.) 20 fillérért kapható.

* **Uj személydijszabás életbe léptetése.** A Körmend-Németujvári h. é. vasuton f. évi junius hó 1-től uj személydijszabás lép életbe, mely által a menetdijak részben némileg felemeltetnek. Az uj személydijszabás, melylyel ezen vasuton a megnyitás napján életbe léptetett dijszabás érvényen kivül helyeztetik, a magyar királyi államvasutak dijszabáselárusitó irodájában (Budapest, VI. Csengery-utcza 33. szám) 20 fillérért kapható.

— **Pályázati hirdetmény.** A magyar királyi államvasutak igazgatósága az 1908 évben szükséges izzolámpák szállitására ez ezennel nyilvános pályázatot hirdet. Az egykoronás okmáeybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1908 évi április hó 25-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak igazgatóságának anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest VI. Andrássy ut 73 sz. I. 43.) benyujtandók vagy oda beküldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelezőé minőségü minták is. Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag évi értékének 5%-a legkésőbb 1908 évi április hó 24-én déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő. Szállitásra nézve mérvadók s kötelezők 122291/96 sz. általános anyagszállitasi feltételek és az izzólámpák szállitásra vonatkozó 84223/967 különleges feltételek. A szallitásra vonatkozó egyéb részletes módozatok az ajánlati felhivásban foglaltatnak, mely az igasgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál dijtalanul megszerezhetők. A szállitandó villamos izzólámpák mennyisége a felhivás mellékletét képező ajánlati ürlapon van felsorolva. Ezen ajánlati felhivás, az ajánlatot tenni szándékozóknak, a fentnevezett anyag és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kivánságára postán megküldetik. Budapest 1908 év márczius havában. *Az igazgatóság.*

— **Rákóczi cipőkrém** a legjobb börfényesitő 5% a kassai Rákóczi-szobor alapja javára. Egyedüli gyártója Székely és Társa Kassa.

VITA

SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE

alkalikus natron-lithion gyógyviz

Orvosilag ajánlva: **húgysavas diathesis, köszvény, cukorbetegség, gyomor, vese s húgyhólyag bántalmaknál** stb.

Mint üditő és borviz páratlan.

Bővebb felvilágositással szolgál a

Központi iroda: Bpest, V., Váci-körut 54.

Főraktár: NAGY FERENCZ urnál Sátoraljaujhely.

Kapható: gyógytárak, drogeriák és füszerüzletekben.

Telefon szám 10.

A szerkesztésért felelős:

A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadótulajdonos:

LANDESMANN MIKSA.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége Kolozsvártt.

11992—908. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet a magyar királyi államvasutak Székelykocsárd—marosvásárhelyi vonalának 165. 68. sz. szelvényei között, a Maros folyón épitendő egyvágányu vasuti híd hidfői és közép pillérei megépitéséhez szükséges alapozási és falazási munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az ajánlati minta az esetleg elrendelendő munkák egységárjegyzéke és a szerződés tervezete, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetősége pályafentartási és épitési osztályánál (Bocskay-tér 4. sz. II. emelet 52. ajtó szám) valamint a nagyenyedi osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott az ajánlattételhez szükséges nyomtatványok dijtalanul megszerezhetők.

Az ajánlatot, valamint a hozzátartozó mellékleteket szabályszerü okmányhélyeggel kell ellátni, az ajánlatot és mellékleteit két tanu ellőttemezése mellett alá kell irni és az ajánlatot mellékleteivel, pecséttel ellátott fonállal kell összefüzni.

A szabályszerüen kiállitott ajánlatot és mellékleteit pecséttel lezárt sértetlen boritékban kell elhelyezni és legkésőbben **1908. évi május hó 12-én déli 12 órálig** a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének titkárságánál közvetlenül vagy posta utján beküldeni.

Az ajánlat boritékát következő felirással kell ellátni: „Ajánlat a 11992/908. számu versenytárgyalási hirdetésben kiirt munkálatokra.“

Ajánlattevő köteles bánatpénz gyanánt az általa ajánlott végösszeg 5 százalékát készpénzben vagy biztositékképen értékpapirokban hivatkozással a jelen hirdetés számára legkésőbben az ajánlat benyujtását megelőző napon vagyis 1908. évi mjsus hó 11-én délután 1 óráig a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségének gyüjtőpénztárába (Bocskay-rér 4. sz. földszint) letenni.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirokat a budapesti áru és értéktőzsdén legutóbb jegyzett, de a névértéket meg nem haladó árfolyam szerint számitjuk.

Csak szabályszerüen kiállitott, pecséttel lezárt sértetlen boritékban elhelyezett és az összes munkákra tett ajánlatokat fogunk tárgyalás alá venni.

Bánatpénz nélkül vagy elkésve benyujtott, valamint az olyan ajánlatokat, melyeket nem az előirt módon tesznek, vagy a melyekből valamely melléklet hiányzik nem veszünk figyelembe.

A beérkezett ajánlatokat 1908. évi május hó 12 órakor a titkárságnál fogjuk felbontani, a mikor az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlatok felett 1908. évi jun. hó 9-ig történik döntés és ajánlattevők ajánlataikkal ezen időpontig kötelezettségben maradnak.

Olyan ajánlattevők, kik a szóban forgó ipari munkálat teljesitésére törvényes képesitéssel nem birnak, kötelesek ajánlatukban ily ipari képesitéssel biró megbizottat megnevezni.

Az ajánlattevőnek, vagy megbizottjának ipari képesitésére és a cég bejegyzésére vonatkozó adatok az ajánlatokban felemlitendők és igazolandók.

Azon ajánlattevők, kik a magyar királyi államvasutak kolozsvári üzletvezetőségével ez ideig üzleti összeköttetésben még nem állottak, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállitóképességüket és megbizhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, a

melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Alólirott üzletvezetőség fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlati árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Kolozsvár, 1908. március havában.

Az igazgatóság.

Utánnyomás nem díjaztatik.

94/16—1908. vh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a budapesti VII. ker. kir. jbiróságnak 1907. Sp. I. 1092/3. sz. a. a budapesti VIII. X. ker. kir. járásbiróság 1908. Sp. V. 68/3. számu végzése által Blitz és Braun czég (laknak Budapesten V. ker, Bálvány-u. 19. szám), Weiner Gyula czég budapesti lakos javára, Weisz Lipót királyhelmeczi lakos ellen 32 kor. 20 fillér 92 kor. 72 fill. tőkék, ennek 1907. évi október 24. napjától számitandó 5 százalék kamatai és eddig összesen 55 kor. 82 fill. perköltség követelés erejéig elrendelt bizt. kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag le- és felülfoglalt és 1140 kor. becsült füszeráruk, rövidáruk, gyertyák, gyufa, szappan, festékáru, cérna, liszttarró, cukorkák, hólyagpapir, kókusz zsir, lekvár, hering, hagyma, tizedes mérleg, mákőrlő, kötőpamut, szallagok, seprük, kapocs, pipa, kések, suroló kefék, szentjános kenyér, dara, enyv, rizs, édesitett italok, kötéláruk, raffia, meszelő, gyufa, réztisztitó, csizma zsir, szekér kenőcs, olaj, szilvórium, keserü so, halzsir, mosó szóda, csomagolópapir, kék viz, tintából álló-ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a királyhelmeczi kir. járásbirósági V. 94/8. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszinén, vagyis Királyhelmeczen Weisz Lipót végrehajtást szenvedett lakásán leendő eszközlésére **1908. május hó 4. napjának délelőtt 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881, évi LX. t. c. 107, §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapitott feltételek szerint lesz fizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégittetéshez tartanak jogot, a mennyiken részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tünik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólirt kiküldöttnek vagy irásban, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a biróság tábláján kifüggesztését követő naptól számittatik.

Kelt Királyhelmecz, 1908. április hó 15. napján.

Hlinyánszky Gyula,
kir. jb. irnok, kiküldött.

Értesités.

Értesítem a t. közönséget, hogy irodámat **folyó évi május hó 1-től** a Kazinczy-utca 14. számu ház I. emeletére helyeztem át.

Dr. Fried Lajos.

Egy szivó és nyomó kis pompakút használt állapotban megvételre kerestetik.

Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbit.

Eladó.

A Korona-utca végében lévő, egy hold kiterjedésü kertemet, a mely épitőhelyeknek kiválóan alkalmas, ugyszintén a rajta épült 3 szobás házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom.

Kiárusitom egyszersmind összes melegházi és kerti növényeimet minden elfogadható áron.

Özv. Csizy Ferenczné.

Kapható:

Landesmann Miksa és Lövy Adolf papirkereskedéseiben Sátoraljaujhely.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek a kiadóhivatalban.

Tégla és cserép árusitás.

Tisztelettel értesitjük a n. é. épitő-közönséget, valamint az épitész urakat, hogy a **Torzsási téglagyárunkba** felhalmozott **kitünő minőségü 1-ső osztályu tégla és fedélcserepet** legolcsóbb napi árban árusitjuk. A rendelményeket ugy helyben, mint vidékre a vevő kivánságára a saját fogatunkon is **haza szállitjuk.**

Értekezni lehet **Reinitz Elemér** urral (lakik postaközben). Megrendelő bárczák kaphatók: **Gyarmathy Béla** vegyeskereskedő és **Waller Mór** fakereskedő uraknál.

A n. é. vevőközönség szives pártfogását kérik kiváló tisztelettel:

MÜLLER & REINITZ,
torzsási téglagyára.

Olajfestészethez

szüksèges kellékek:

u. m. olafestékek, ecsetek, festővászon, masixfirniss, damaszfirniss, rectifterpentin, lenolaj, paletta stb.

nagy választékban kapható

Landesmann Miksa és Társa

könyv-, papir-, iró- és rajzszerkereskedésében Sátoraljaujhelyben.

A kereskedők, iparosok és gazdák hitelszövetkezete

Sátoraljaujhelyen

az életbiztositással kapcsolatos betétüzletet üzletágai közzé bevezette és e célból a **„Dordrecht"** életbiztositó intézettel lépett szoros összeköttetésbe.

Az üzletág lényege a következő: A belépni szándékozó kötelezi magát 1 koronás heti részletek fizetésére. A befizetéseket nem kell feltétlenül hetenkint eszközölni, előre esetleg több részlet is lefizethető. Ezzel kapcsolatban egyszersmind életét is biztosithatja.

15 év elteltével, amikor is az 1 koronás heti befizetés kamatos kamataival együtt 1000 koronára nő fel, ezt a teljes összeget, **vagyis 1000 koronát kézhez kapja. Amennyiben azonban már az első részlet befizetése után elhaláloznék, az egész 1000 korona haladéktalanul esedékessé válik.** Ha azonban a díjak befizetését 15 év előtt beszüntetné, **ugy betétjét kamatos kamataival együtt bármikor kézhez kaphatja.**

A biztositás kockázatáért évről-évre csökkenő **minimális** pótdij fizetendő, amely az utolsó években a korhoz mérten már csak 2 fillért tesz ki.

Beléphetnek 20—60 évig terjedhető életkorban levők.

Egy-egy ügyfél több 1000—1000 koronás tételt is jegyezhet.

Amidőn a nagyközönség figyelmét erre az életre való takarékossági módra tisztelettel felhivjuk, még csak azt jegyezzük meg, hogy az ország más helyein létesitett hasonló rendszer a legmelegebb fogadtatásban részesült és ma már milliókra rug az az összeg, amely ilyképen jegyeztetett.

Vidékiek befizetéseiket postatakarékpénztár utján eszközölhetik.

Bővebb felvilágositással szolgál az üzletágat bevezető

Kereskedők, iparosok és gazdák hitelszövetkezete.

Nyomatott Landesmann Miksa és Társa könyvnyomdájában Sátoraljaujhely.